

Prima instanță: Judecătoria Soroca (sediul central), (jud. C. Botnaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă)

DECIZIE

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Benzari Alexandru,
în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de
Dolghii Anatolii împotriva lui Benzari Alexandru cu privire la recuperarea
prejudiciului material și moral,
împotriva încheierii din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respinsă cererea lui Benzari Alexandru privind repunerea în termen a apelului
și cererea de apel a fost restituită, ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă:

La 11 mai 2021, Dolghii Anatoli prin intermediul avocatului Igor Grosu a
înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Benzari Alexandru cu privire la
recuperarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Soroca (sediul central), acțiunea
a fost admisă parțial.

A fost încasată de la Benzari Alexandru în beneficiul lui Dolghii Anatoli suma
de 5221,84 de lei cu titlu de prejudiciu material și 1000 de lei cu titlu de prejudiciu
moral, în total suma de 6221,84 de lei.

A fost încasată de la Benzari Alexandru în folosul statului, taxa de stat în
mărime de 186,65 de lei.

La 25 noiembrie 2021, Benzari Alexandru a depus cerere de apel nemotivată
asupra hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Soroca (sediul central), solicitând
admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la
rejudecare.

Suplimentar apelantul Benzari Alexandru a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, invocând faptul că despre hotărârea instanței de judecată a aflat de la executorul judecătoresc Plitoc Serghei abia la 11 noiembrie 2021.

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost respinsă cererea lui Benzari Alexandru privind repunerea în termen a apelului și cererea de apel a fost restituită, ca fiind depusă tardiv.

La 04 martie 2022 (prin oficiul poștal), Benzari Alexandru a contestat cu recurs încheierea instanței de apel, solicitând casarea încheierii din 15 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, repunerea în termen și restituirea cauzei pentru examinarea apelului.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat că încheierea contestată a fost emisă cu încălcarea normelor de procedură civilă, fiind interpretată în mod eronat legea. A mai invocat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel și consideră că neîntemeiat instanța de apel i-a respins cererea de repunere în termen și i-a restituit cererea de apel, ca depusă tardiv, deoarece despre hotărârea primei instanțe a aflat de la executorul judecătoresc abia la 11 noiembrie 2021. Astfel a indicat că a locuit temporar în mun. Xxxx, str. Xxxx, ap. Xx și imediat după conflictul cu Dolghii Anatolii a plecat cu traiul în satul Xxxx, raionul Xxxx unde și are viza de reședință.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Bălți a fost adoptată la 15 februarie 2022, expeditată în adresa lui Benzari Alexandru la 21 februarie 2022 (f.d.61) și recepționată de către acesta conform avizului de recepție la 28 februarie 2022 (f.d.63). În atare circumstanțe, Colegiul consideră ca fiind în termen recursul declarat de către Benzari Alexandru.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu articolul 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurenți și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l respinge, cu menținerea încheierii Curții de Apel Bălți, din

motivele ce succed.

În speță se constată că, la 30 iunie 2021, Judecătoria Soroca (sediul central) a pronunțat dispozitivul hotărârii (f.d.37).

Nefiind de acord cu actul judecătoresc menționat supra Benzari Alexandru a declarat apel, prin care a solicitat repunerea apelului în termen, casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare (f.d.43).

Prin încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost respinsă cererea lui Benzari Alexandru cu privire la repunerea în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel declarată de Benzari Alexandru împotriva hotărârii din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Soroca (sediul central), ca fiind depusă tardiv (f.d.59-60).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Colegiul notează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. În condițiile speței, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 30 iunie 2021.

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă coroborat cu dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca cu apel hotărârea judecătorească, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 01 iulie 2021, iar data limită de depunere a cererii de apel fiind 30 iulie 2021 – zi de vineri, acesta fiind termen de decădere. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale citate, apelantul a declarat apel abia la 25 noiembrie 2021.

În altă ordine de idei, Colegiul reține că în conformitate cu prevederile art. 362 alin. (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzută de art. 116 din Codul de procedură civilă.

Conform art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. Subsecvent, alin. (3) al aceluiași articol statuează că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Astfel, în sensul autentic al normelor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1) și (3)

din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural poate fi efectuată doar în baza unor temeiuri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezentând o condiție sine qua non pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În speță, Colegiul atestă că instanța de apel corect a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului, ori apelantul prin prisma art. 116 din Codul de procedură civilă nu a invocat temeiuri întemeiate de omitere a termenului de depunere a apelului.

Benzari Alexandru, prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, susținând că există temei de repunere în termenul de declarare a apelului și anume faptul că nu a cunoscut despre existența litigiului și despre hotărârea instanței de fond, despre care a aflat abia la 16 noiembrie 2021 de la executorii judecătorești S. Plitoc și A. Repeșco, nu a primit nici o citație, deoarece la adresa indicată în cererea de chemare în judecată mun. Xxxx, str. Xxxx, ap.Xx, a locuit temporar, iar după conflictul cu Dolghii Anatoliei a plecat cu traiul în satul Xxxx, raionul Xxxx.

Instanța de recurs menționează că acest temei corect a fost considerat de instanța de apel neîntemeiat, ori din materialele dosarului rezultă că actele de procedură au fost expediate de către instanța de fond la adresa mun. Xxxx, str. Xxxx, ap.Xx, astfel că citația și cererea de chemare în judecată au fost recepționate de către Benzari Aleaxndru la 20 mai 2021 (f.d.30).

Ulterioara citație a instanței (f.d.34) precum și dispozitivul hotărârii adoptate la 30 iunie 2021 (f.d.40), au fost returnate instanței cu mențiunea „nereclamat”

Astfel, argumentul recurentului precum că nu a cunoscut despre existența litigiului este declarativ și se combate prin materialele dosarului.

Colegiul consideră că instanța de apel corect a respins argumentul precum că nu a fost citat legal de către instanța de fond din motiv că semnătura de pe avizul de recepție nu îi aparține, ori acest fapt nu a fost demonstrat de către apelant prin probe concludente și pertinente, iar instanța judecătorească indiferent de gradul ierarhic nu este instituția abilitată să investigheze îndeplinirea obligațiilor de serviciu a lucrătorilor poștali, mizând pe faptul că toată corespondența expediată de către instanțele de judecată se înmânează destinatarilor în strictă conformitate cu legislația în vigoare

Din materialele dosarului rezultă cert că instanța de fond a expediat corespondența la adresa de domiciliu a pârâtului, indicată în cererea de chemare în judecată și care corespunde cu domiciliu indicat de către Benzari Alexandru în procesul contravențional, unde el însăși a specificat această adresă.

Mai mult decât atât, instanța de recurs reține că odată ce Benzari Alexandru a recepționat corespondența din partea instanței, schimbându-și adresa de domiciliu

nu a înștiințat instanța despre noua sa adresă.

Or, prin prisma art. 107 din Codul de procedură civilă în cazul în care după pornirea procesului își schimbă domiciliul partea este obligată să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo. Din materialele dosarului nu rezultă că Benzari Alexandru, ar fi înștiințat instanța de judecată despre schimbarea domiciliului. Astfel, faptul că trimiterile poștale au fost returnate instanței de fond cu mențiunea „nereclamat” nu constituie temei de a considera că acesta nu a cunoscut despre existența litigiului.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul consideră că Benzari Alexandru cunoscând despre data ședinței de judecată la care nu s-a prezentat, trebuiau să dea dovadă de responsabilitate, diligență și atitudine activă, să se intereseze de soarta dosarului, să se prezinte la oficiul poștal pentru ridicarea corespondenței.

Instanța de recurs menționează că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

În acest sens sunt pertinente și prevederile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care prevăd că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Colegiul notează că respingerea cererii depusă de către Benzari Alexandru privind repunerea în termenul procedural omis de declarare a apelului a survenit ca sancțiune procedurală pentru pasivitatea acestuia și lipsa interesului față de prezentul proces.

În conformitate cu art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în

obligăția de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate.

Aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

În cauza *Ponomaryov v. Ucraina* Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, corelând circumstanțele faptice constatate, și expuse supra, cu normele legale citate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului, *Benzari Alexandru*, nu a respectat prevederile art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Benzari Aleaxndru.

Se menține încheierea din 16 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dolghii Anatolii împotriva lui Benzari Alexandru cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas